

טיוטת חוק קליטת חיילים משוחררים (הוראת שעה - נגיף הקורונה החדש), (מימוש חלק מהפיקדון לכל מטרה), התש"ף-2020 - הסמכת ועדת השרים לענייני חקיקה

הצעה להחלטה

מחליטים:

- א. לאשר עקרונית את טיוטת חוק קליטת חיילים משוחררים (הוראת שעה - נגיף הקורונה החדש), (מימוש חלק מהפיקדון לכל מטרה), התש"ף-2020, המצ"ב.
- ב. להסמיך את ועדת השרים לחקיקה לאשר על דעת הממשלה, את נוסחה הסופי של הצעת החוק שתוגש לכנסת.
- ג. בהתאם לסעיף 81(ג) בתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להקדים את הדיון בהצעת החוק.

דברי הסבר

רקע כללי

חוק קליטת חיילים משוחררים, התשנ"ד-1994 (להלן: החוק) קובע זכאות של כל חייל משוחרר, כהגדרתו בחוק, לפיקדון. את כספי הפיקדון ניתן למשוך בחמש השנים הראשונות שממועד השחרור, לאחת המטרות הקבועות בחוק. לאחר מכן יתרת כספי הפיקדון שהחייל לא משך בשנים אלו מועברת לחשבונו של החייל המשוחרר.

המשבר הכלכלי שנגרם עקב התפרצות מגפת הקורונה לא פסח על אוכלוסיית החיילים המשוחררים. רבים בקרב אוכלוסייה זו פוטרו מעבודתם או הוצאו לחל"ת לתקופה ממושכת, אך עקב המאפיינים הייחודיים להם, הם אינם עומדים כעת בתנאי הזכאות לקבלת דמי אבטלה.

נוכח האמור, ועל מנת לסייע לחיילים משוחררים לצלוח את המשבר הכלכלי, מוצע לאפשר להם למשוך חלק מהפיקדון שנצבר לזכותם, עד לגובה של 4000 ₪, ללא מטרה מוגדרת. כל חייל משוחרר שברשותו יתרה זכאי למשוך אותה עד לסכום האמור, או לחילופין, לבחור שלא לממש את הזכאות.

מוצע כי התיקון ייכנס לתוקף בתום 14 יום ממועד פרסום זה, על מנת לאפשר לקרן לקליטת החייל המשוחרר כמשמעה בחוק, להיערך לפניית החיילים המשוחררים למימוש הכספים. כן מוצע כי התיקון ייקבע כהוראת שעה, ייחודית לתקופת הקורונה, וכי התיקון יעמוד בתוקף לפרק זמן של 60 יום.

ההצעה מוגשת בהליך מזורז בשל הרצון לסייע לחיילים המשוחררים בהקדם האפשרי, לאור המשבר הכלכלי.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

התקציב הנדרש לתיקון החוק, בסך 1.25 מיליארד ₪, תוקצב במסגרת החלטת ממשלה מס' 16 בנושא טיוטת חוק-יסוד: משק המדינה (תיקון מס' 10 והוראת שעה לשנת 2020) (תיקון), כחלק מתכנית הסיוע הכלכלי להתמודדות עם משבר הקורונה.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

המשך המצב הקיים.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

לא רלוונטי.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 16 בנושא טיוטת חוק-יסוד: משק המדינה (תיקון מס' 10 והוראת שעה לשנת 2020)(תיקון).

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעת משפטית מצורפת.

סיווגים

סיווג ראשי: חקיקה ממשלתית המובאת לכנסת

מוגש על ידי ראש הממשלה

ועל ידי שר הביטחון

ועל ידי שר האוצר

כ"ה בסיון התש"ף

17 ביוני 2020

מדינת ישראל
משרד הביטחון
בלמ"ס

היועץ המשפטי למערכת הביטחון

תאריך: כ"ד סיון תש"ף
16 יוני 2020
סימוכין: נ-יועמ-140620-002378

הנדון: חוות דעת משפטית נלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה:

תיקון חוק קליטת חיילים משוחררים (הוראת שעה – נגיף הקורונה החדש)(מימוש חלק מהפיקדון לכל מטרה) התש"ף-2020.

א. כללי

בהתאם לחוק קליטת חיילים משוחררים, תשנ"ד-1994 (להלן: החוק), זכאי כל חייל משוחרר, כהגדרתו בחוק, לפיקדון. את כספי הפיקדון רשאי החייל המשוחרר לממש בחמש השנים הראשונות עבור המטרות הקבועות בחוק בלבד. לאחר מכן, מועברת יתרת הכסף לחשבונו האישי של החייל המשוחרר.

בשל המשבר הכלכלי שנגרם כתוצאה מהתפרצות וירוס הקורונה, סובלת אוכלוסיית החיילים המשוחררים מקשיים בלתי מבוטלים, כאשר חלק מהחיילים המשוחררים אף אינם עומדים בתנאי הזכאות לדמי אבטלה לפי חוק הביטוח הלאומי.

לפיכך, מוצע לאפשר לחיילים משוחררים שברשותם יתרה, לעשות שימוש בחלק מכספי הפיקדון שלהם, עד לסכום של 4000 ₪, לכל מטרה שהיא. כל חייל משוחרר רשאי לבחור שלא לממש את הזכאות ולשמור על זכותו למימוש כספי הפיקדון למטרות הקבועות בחוק.

מוצע כי המטרה החדשה תיכנס לתוקף בתום 14 יום ממועד פרסום הצו, על מנת לאפשר לקרן לקליטת החייל המשוחרר כמשמעה בחוק, להיערך לפניית חיילים משוחררים למימוש הכספים. עוד מוצע כי המטרה תיקבע כהוראת שעה, ייחודית לתקופת הקורונה, ותעמוד בתוקפה לפרק זמן של 60 יום.

ההצעה מוגשת בהליך מזורז בשל הרצון לסייע לחיילים המשוחררים בהקדם האפשרי, לאור המשבר הכלכלי.

ב. בחינה משפטית

ההצעה אינה מעוררת קושי משפטי.

ג. עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם
הצעת ההחלטה נוסחה על דעת משרד המשפטים והלשכה המשפטית במשרד האוצר.

ד. עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה
אין מניעה משפטית לקבלת ההחלטה.

- בברכה,

ערן יוסף, עו"ד
סגן היועץ המשפטי למערכת הביטחון

**טיטות תיקון חוק קליטת חיילים משוחררים (הוראת שעה – נגיף הקורונה החדש)
(מימוש חלק מהפיקדון לכל מטרה), התש"ף-2020**

א. שם החוק המוצע

תיקון חוק קליטת חיילים משוחררים (הוראת שעה – נגיף הקורונה החדש) (מימוש חלק מהפיקדון לכל מטרה), התש"ף-2020.

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו

בשל המשבר הכלכלי שנגרם כתוצאה מהתפרצות וירוס הקורונה, סובלת אוכלוסיית החיילים המשוחררים מקשיים בלתי מבוטלים, כאשר חלק מהחיילים המשוחררים אף אינם עומדים בתנאי הזכאות לדמי אבטלה לפי חוק הביטוח הלאומי. מוצע לאפשר להם להשתמש בחלק מהפיקדון העומד לזכותם, מעבר למטרות הקבועות בחוק.

ג. עיקרי החוק המוצע

חוק קליטת חיילים משוחררים, התשנ"ד-1994 (להלן – החוק) קובע זכאות של כל חייל משוחרר כהגדרתו בחוק, לפיקדון. גובה הפיקדון נקבע לפי סוג השירות ומשכו. ניתן לממש את הזכאות לקבל את כספי הפיקדון, בחמש השנים הראשונות ממועד השחרור, לאחת המטרות הקבועות בחוק. לאחר מכן יתרת כספי הפיקדון מועברת לחשבוננו של החייל המשוחרר.

כעת, מוצע לאפשר לחיילים המשוחררים להשתמש ביתרת הפיקדון העומדת לזכותם, לכל מטרה שהיא, עד לסכום של 4,000 שקלים חדשים. זכות זו תעמוד לכל אחד מהחיילים המשוחררים ותהא נתונה להחלטתו, והוא זכאי כמובן לשמור על זכותו למימוש כספי הפיקדון במועד מאוחר יותר בהתאם למטרות הקבועות כבר היום בחוק.

מובהר כי לצורך מימוש הכספים, חייל משוחרר לא יידרש להוכיח עמידה בתנאים כלשהם, זולת עצם הזכאות לפיקדון.

ד. השפעת הצעת החוק על החוק הקיים

מוצע לקבוע את ההסדר המוצע בחוק זה כהוראת שעה המוגבלת לחודשיים, החוק יכנס על פי המוצע לתוקף בתום 14 ימים מיום פרסומו וזאת כדי לאפשר לקרן לקליטת החייל המשוחרר כמשמעה בחוק, להיערך לגידול בפניות החיילים המשוחררים למימוש הכספים בהתאם למוצע בחוק זה.

ה. השפעת הצעת החוק על תקציב המדינה

ביום י' בסיוון התש"ף (2 ביוני 2020) פורסם חוק-יסוד: משק המדינה (תיקון מס' 10 והוראת שעה לשנת 2020) (תיקון), בהתאם להחלטת ממשלה מס' 16 מיום א' בסיוון התש"ף (24 במאי 2020), אשר עיגן תכנית כלכלית ובה חבילת צעדים לשמירה על יציבות המשק בעקבות משבר הקורונה. במסגרת התוכנית האמורה, הממשלה הקצתה 1.25 מיליארד שקלים חדשים לטובת סיוע כלכלי בתחומים שונים. כחלק מסיוע כלכלי זה, מוצע לאפשר לחיילים המשוחררים להשתמש ביתרת הפיקדון העומדת לזכותם, לכל מטרה שהיא, עד לסכום של 4,000 שקלים חדשים.

ו. השפעת הצעת החוק על תקנים במשרדי הממשלה וההיבט המנהלי

לא רלוונטי.

ז. השפעת הצעת החוק על הפחתת הרגולציה

לא רלוונטי.

ח. הערות משרדי ממשלה וגופים אחרים

הצעת ההחלטה מוגשת במשותף על ידי ראש הממשלה, ראש הממשלה החליפי ושר הביטחון ושר האוצר. נוסח ההצעה מתואם עם משרד המשפטים.

התקבלו מספר הערות מהציבור לנוסח תזכיר החוק. חלקן תמכו בהצעה ואחרות ביקשו להרחיב את ההטבה או להקצות לטובת החיילים המשוחררים תקציב נוסף שלא על חשבון כספי הפיקדון. לא נמצא מקום לתקן את נוסח ההצעה כפי שפורסמה לציבור, למעט תיקוני נוסח.

ט. להלן נוסח הצעת החוק המוצע:

הצעת חוק קליטת חיילים משוחררים (הוראת שעה - נגיף הקורונה החדש) (מימוש חלק מהפיקדון לכל מטרה), התש"ף-2020

1. הוראת שעה בתקופה שמיום תחילתו של חוק זה עד תום חודשיים מהמועד האמור יקראו את חוק קליטת חיילים משוחררים, התשנ"ד-1994,¹ כך שאחרי סעיף 18 יבוא:

"מימוש חלק 18ב. בנוסף למטרות הקבועות בפרק זה, חייל משוחרר מהפיקדון לכל זכאי לפנות לקרן בבקשה לקבל מיתרת הפיקדון מטרה שנוקפה לזכותו סכום שלא יעלה על 4,000 שקלים חדשים, למימוש לכל מטרה."

2. תחילה תחילתו של חוק זה 14 ימים מיום פרסומו.

ד ב ר י ה ס ב ר

חוק קליטת חיילים משוחררים, התשנ"ד-1994 (להלן - החוק) קובע זכאות של כל חייל משוחרר כהגדרתו בחוק (לרבות משרתי השירות הלאומי-אזרחי) (להלן - חייל משוחרר), לפיקדון. גובה הפיקדון נקבע לפי סוג השירות ומשכו. ניתן לממש את הזכאות לקבל את כספי הפיקדון, בחמש השנים הראשונות ממועד השחרור, לאחת המטרות הקבועות בחוק. לאחר מכן יתרת כספי הפיקדון מועברת לחשבוננו של החייל המשוחרר.

מדינת ישראל והעולם כולו, מתמודדים החל מחודש ינואר 2020 עם מגפה עולמית (פנדמיה) כתוצאה מהתפרצות והתפשטות של המחלה הנגרמת מנגיף הקורונה החדש 2019 (Novel Coronavirus 2019-nCoV) (להלן - משבר הקורונה). עקב משבר הקורונה, רבים מן החיילים המשוחררים נקלעו או עלולים להיקלע למצוקה כלכלית. הדבר נכון בעיקר לגבי חיילים שהשתחררו בשנה שלפני תחילת משבר הקורונה ופוטר או הוצאו לחופשה ללא תשלום אך לא יכלו לקבל דמי אבטלה משלא צברו את תקופת האכשרה הנדרשת.

ביום י' בסיוון התש"ף (2 ביוני 2020) פורסם חוק-יסוד: משק המדינה (תיקון מס' 10 והוראת שעה לשנת 2020) (תיקון), בהתאם להחלטת ממשלה מס' 16 מיום א' בסיוון התש"ף (24 במאי 2020), אשר עיגן תכנית כלכלית ובה חבילת צעדים לשמירה על יציבות המשק בעקבות משבר הקורונה. במסגרת התוכנית האמורה, הממשלה הקצתה 1.25 מיליארד שקלים חדשים לטובת סיוע כלכלי בתחומים שונים. כחלק מסיוע כלכלי זה, מוצע לאפשר לחיילים המשוחררים להשתמש ביתרת הפיקדון העומדת לזכותם, לכל מטרה שהיא, עד לסכום של 4,000 שקלים חדשים. זכות זו עומדת לכל אחד מהחיילים המשוחררים ונתונה להחלטתו, והוא זכאי כמובן לשמור על זכותו למימוש כספי הפיקדון במועד מאוחר יותר בהתאם למטרות הקבועות כבר היום בחוק.

¹ ס"ח התשנ"ד, עמ' 132, ס"ח התשע"ז, עמ' 1019.

מובהר כי, חייל משוחרר לא יידרש להוכיח לצורך מימוש הכספים עמידה בתנאים כלשהם, זולת עצם הזכאות לפיקדון.

מוצע לקבוע את ההסדר המוצע בחוק זה כהוראת שעה המוגבלת לחודשיים, החוק יכנס על פי המוצע לתוקף בתום 14 ימים מיום פרסומו וזאת כדי לאפשר לקרן לקליטת החייל המשוחרר כמשמעה בחוק, להיערך לגידול בפניות החיילים המשוחררים למימוש הכספים בהתאם למוצע בחוק זה.